

Počet obyvatel Středočeského kraje i nadále poroste. Kvůli rozvoji Pražské metropolitní oblasti se řeší i možné sloučení kraje s hlavním městem

5.4.2024 - Simona Ježková | Krajský úřad Středočeského kraje

Krajský úřad Středočeského kraje dnes hostil kulatý stůl k tématu regionálního rozvoje, na kterém byly prezentovány výsledky unikátního průzkumu, který se věnuje demografickému vývoji obyvatelstva na území kraje do roku 2050 a současně kapacitám mateřských škol s přihlédnutím k aktuálnímu předpokládanému vývoji obyvatelstva.

V rámci setkání byly nastíněny také aktuální scénáře, o kterých se hovoří kvůli posílení motivace metropolitní spolupráce v pražsko-středočeském prostoru, resp. možné sloučení kraje s Prahou. S tím, jak roste počet obyvatel, hodlá kraj předložit i patřičnou úpravu několika zákonů. Setkání se zúčastnili Jiří Snízek, náměstek hejtmanky pro oblast regionálního rozvoje a územního plánování anebo, Lenka Holendová, vedoucí odboru územního plánování a stavebního řádu KÚSK a Tomáš Soukup, autor demografické studie.

Počet obyvatel Středočeského kraje neustále narůstá, přičemž rostoucí trend bude patrný i v dalších letech. Třeba mezi lety 2002 a 2022 vzrostl o 311 tis. osob, což představuje nárůst o 28 procent. Počet obyvatel celé ČR se v tomto období zvýšil pouze o 6 procent. *„Dvě třetiny salda migrace dlouhodobě přichází z českých regionů, třetina je ze zahraničí. Důvodem migrace je vidina lepších výdělků, resp. lepší uplatnění na pracovním trhu, vyšší životní úroveň anebo široké možnosti studia. Migrace ze zahraničí kolísala v souvislosti s ekonomickým cyklem. S vysokou migrací v kraji souvisí i nadprůměrná míra plodnosti, tedy další nárůst počtu obyvatel,“* konstatuje Jiří Snízek, náměstek hejtmanky pro oblast regionálního rozvoje a územního plánování.

Kraj očekává silný populační růst z důvodu migrace, ovšem nižší než dosud (o cca 20 %). Hlavním důvodem tohoto poklesu je snížení celkového počtu mladých lidí, tedy skupiny obyvatel, která se stěhuje v nejvyšší míře. *„Ve Středočeském kraji jejich počet vzroste, ale v ostatních částech republiky jejich počet dlouhodobě klesne. Zároveň očekáváme, že část osob, které sem přesídlily v souvislosti s válkou na Ukrajině, se z kraje odstěhuje,“* míní Jiří Snízek a pokračuje: *„Vývoj v jednotlivých lokalitách bude záviset na intenzitě budoucí výstavby, potřebě bytů, atraktivitě jednotlivých lokalit, infrastruktury a velkých dopravních stavbách. Pro každou z 28 lokalit jsme stanovili individuální parametry vývoje.“*

V roce 2050 přes 1,66 milionu lidí

Celkový počet obyvatel Středočeského kraje se tedy bude i nadále zvyšovat, ale nižším tempem, než tomu bylo dosud. Dle střední varianty prognózy zde bude v roce 2050 žít 1,66 mil. obyvatel, což představuje nárůst o 15 procent. *„Absolutně největší nárůst počtu obyvatel, obvykle okolo 30 procent, očekáváme v těsné blízkosti Prahy, tedy v lokalitách Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Říčany, Hostivice, Roztoky. Jen na Českobrodsku to bude přes 40 procent. Naopak pokles obyvatel předpokládáme na Příbramsku, Rakovnicku, Vlašimsku a Sedlčansku. Nulu evidujeme na Kutnohorsku a Čáslavsku a mírný nárůst, od 7 do 20 procent, pak ve všech ostatních oblastech,“* čte ze zprávy Jiří Snízek.

V okolí Prahy v minulosti probíhal živelný rozvoj. Díky tomu v blízké době vzroste počet mladistvých, což povede k nárůstu vnitřní potřeby bytů. Zároveň zde demografové očekávají spíše pokles či stagnaci výstavby, s výjimkou Hostivice a Roztok u Prahy. Za poklesem výstavby stojí především nedostatečná infrastrukturní vybavenost, nedostatek vody a také pocit přehlcenosti.

Města ještě porostou

Dále studie konstatuje, že na Kladensku, Českobrodsku či Benešovsku je nárůst počtu obyvatel patrný, nikoliv však živelný. Nyní tedy ještě má potenciál k růstu. V případě Kladna se postupně mění image postindustriálního města a zkapacitnění a zrychlení vlakového spojení s Prahou může vnímání města dále výrazně zlepšit. Českému Brodu, Nymburku a Benešovu pomůže dobré kvalitní dopravní spojení do Prahy a postupný postup suburbanizace dále od metropole.

V dalších lokalitách specialisté předpokládají středně intenzivní rozvoj. *„Jde o většinu lokalit ve střední vzdálenosti od Prahy či okolo Mladé Boleslavi. Bude zde dostatek bytů po zemřelých, ale lokality nejsou tak atraktivní, aby se všechny volné byty automaticky obsadily,“* konstatuje Jiří Snížek.

Dálnice přiveze rozvoj

Poslední částí jsou periferní oblasti kraje, tedy Vlašimsko, Voticko, Příbramsko a Rakovnicko. *„V těchto lokalitách je patrné, že bytová výstavba slouží především k uspokojení potřeb místních obyvatel a suburbanizace Prahy sem zasahuje spíše omezeně. Saldo migrace bude v těchto lokalitách i nadále mírně kladné, ale celkový počet obyvatel zde z důvodu nárůstu počtu zemřelých klesne. Díky dálnici D3 očekáváme vyšší migraci do lokalit Voticka a Sedlčanska. Vliv migrace ale spíše oslabí populační úbytek. Lze zároveň očekávat, že tyto lokality budou sloužit pro druhé bydlení,“* říká Jiří Snížek.

Na kulatém stole se hovořilo i o analýze institucionalizace a posílení motivace metropolitní spolupráce v pražsko-středočeském prostoru. Ta řeší možnou budoucí, hlubší spolupráci mezi Prahou a Středočeským krajem, neřkuli možné sloučení. *„Společně s Ministerstvem vnitra ČR a dalšími subjekty řešíme veškeré dostupné informace a sbíráme analytické podklady pro nastavení systému veřejné správy v Pražské metropolitní oblasti, a to včetně kvantifikace finančních dopadů,“* upřesňuje Jiří Snížek.

Malá i Velká Praha

Analýza počítá s několika scénáři. Tím prvním je současný stav. Další řeší vznik dalších společných institucí (analogie systému PID) v oblasti například sociálních služeb. Třetí scénář už počítá s vytvořením společného Pražsko-středočeského kraje a úpravu postavení Prahy jako hl. m., které však nebude mít postavení kraje, čtvrtý řeší vytvoření novodobé „Velké Prahy“ integrací bezprostředně provázaných obcí Středočeského kraje, pátá naopak Praze dosavadní městské části ubírá ve prospěch kraje a nese pracovní název Malá Praha. Za šestkou se skrývá změna územního obvodu pověřeného úřadu III. stupně. *„Tady jde zejména o ORP Černošice, kde v porovnání s ostatními ORP, žije obrovské množství lidí. Rozdělilo by se do tří menší ORP,“* zmiňuje Snížek. Sedmý scénář je o zvláštní organizaci zastřešující metropolitní spolupráci, osmý zmiňuje intenzivní meziobecní spolupráci mezi Prahou (zvláště okrajovými městskými částmi) a přilehlými obcemi kraje. *„Metropolitní spolupráci by měla zajišťovat speciální instituce. Mám na mysli velkou radu, která by přerozdělovala peníze. Inspirací by mohla být komise ITI,“* vysvětluje Jiří Snížek.

S tím, jak roste počet obyvatel, musí jít ruku v ruce i příprava legislativy. V tomto případě s kraj spolupracuje s dvěma renomovanými advokátními kancelářemi a hodlá do legislativního procesu, v

rámci zákonodárné moci zastupitelstva kraje, několik změn legislativy. Více v infoblocích.

Zprávu k problematice nedostatku míst ve školkách a dopady na státní hospodaření najdete na našem webu. <https://bit.ly/4cSIs2C>

Neplnění povinností školského zákona ze strany obcí

Zavedení místního poplatku za rozvoj

Veřejnoprávní plánovací smlouvy podle nového stavebního zákona

Možná změna stavebního zákona - návrh zastupitelstva (zatím neprojednaný)

On-line dashboard pro výsledky demografické prognózy:

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiYzFhMWVhYWQtN2M0Ni00MzAyLWI5YjEtN2Y1YjFhNjE0NzE5IiwidCI6ImI2YWQwYTE2LTM0OWMtNGM2Zi1hZDI3LWRIYThjYTE0OWZkZiIsImMiOiJ9>

Demografická studie Středočeského kraje ke stažení zde

Prezentace z Kulatého stolu ke stažení zde

Tabulka - Demografická prognóza ke stažení zde

https://kr-stredocesky.cz/web/urad/aktuality/-/asset_publisher/zvna/blog/pocet-obyvatel-stredoceskeh-o-kraje-i-nadale-poroste-kvuli-rozvoji-prazske-metropolitni-oblasti-se-resi-i-mozne-sloucení-kraje-s-hlavnim-mestem